Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרייטאג
אונד קאָסטעט
פיר עסטרייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעה' 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריען
אונד דער פרענומ.-ראציאָנס-טערמין בעגינט מיט דעם טאטטאגע ד. ר. ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפינדעט זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ' 29,
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

Nr. 144, פיערצעהנטער יאהרגאנג
פעסט, מיטטוואָך כה כסליו ה.תרמ"ג.
Pest, den 6 Dezember 1882.

איינע לוסטיגע רייכסטאגס-זיטצונג.

בעקאננטליך ווארדע אנפאנגס זאממער דער יידישע דעפוטירטע, הערר מאָריץ וואהרמאנן, פאָן אישטאָצי טהעטליך בעליידיגט, וואָרויף עס צו איינעם דועללע צווישען דיעזען ביידען דעפוטירטען קאָממען מוסטע. דאס דועלל איזט בעקאננטליך גליקליך אויסגעפאללען; קיינער דער דועללאנטען ווארדע אים מינדעסטען פערלעטצט. נון איזט אבער דאס דועלל געזעטצליך פערבאָטען, אונד דער ריכטער ווענדעטע זיך אן דען רייכסטאג אום דיא אויסליעפערונג דער ביידען דעפוטירטען. וויא וויר צו וויעדערהאָלטענמאלען ערקלערטען, דארף קיין ריכטער איינען דעפוטירטען אין דען אנקלאגעשטאנד פערזעטצען, בעפאָר ער היעצו דיא בעוויללינונג דעס רייכסטאגעס האט.

אין דער פאָרגעסטריגען זיטצונג דעס אונגארישען רייכסטאגעס איזט נון דיעזע אנגעלעגענהייט צור פערהאנדלונג געלאנגט.

דער דעפוטירטע גאבריעל דאניעל, וועלכער רעפערענט אין דיעזער אנגעלעגענהייט איזט, זאגטע: „אין דער דועלל-אנגעלעגענהייט הערשט צווישען דעם געזעטצע אונד דער געזעללשאפטליכען אויפפאססונג איין ווידערשפרוך. נאך דעם געזעטצע איזט דאס דועלל אויף דאס שטרענגסטע פערבאָטען; נאך דער געזעללשאפטליכען אויפפאססונג אבער מוס איין עהרענמאנן, דער פאָן יעמאנדעם בעליידיגט ווירד, זיך גענוגטהואונג דורך דאס דועלל פערשאפפען. אבער אין איינעם רעכטסשטאאטע, וויא אונגארן איינער איזט, מוס נור דאס געזעטץ הערשען, אונד דיא רייכסטאגס-דעפוטירטען זינד אין אללער-ערסטער רייהע פערפפליכטעט, דאס געזעטץ שטרענגע איינצוהאלטען; איך בעאנטראגע דאהער אים נאמען דער קאָממיססיאָן: דיא הערען דעפוטירטען, וועלכע דועללירט האבען, דעם געריכטע אויסצוליעפערן."

דער דעפוטירטע ערנסט מיקיטש שטעללטע דען געגען-אנטראג אויף ניכט-אויסליעפערונג, אינדעם ער דיא אונאבווייזבארע נאָטהווענדיגקייט דעס דועללעס צו בעווייזען זוכטע.

דער דעפוטירטע שטעפאן ראָסיוואלל זאגטע: „עס שיינט, דאס דיא בעשטיממונגען דעס געזעטצעס געגען דאס דועלל נור דאצו דא זינד, דאמיט וויר מעהרערע געזעטצע האבען, ניכט אבער דאמיט זיא רעספעקטירט ווערדען. געראדע זייטדעם דער רייכסטאג איין געזעטץ געגען דאס דועלל געשאפפען, האט דיא דועלל-וואוטה בעדייטענד צוגענאָממען. דיא געזעללשאפט, וועלכע פאָן זאָלכער וואוטה אנגעשטעקט איזט, איזט ווירקליך גייסטעס-קראנק; אין איהר הערשען פערוויררטע בעגריפפע איבער דיא עהרע. דיא פערטהיידיגונג דער עהרע דארף ניכט אויף דיא שפיטצע דעס שווערטעס געשטעללט, אָדער פאָן דער געשיקליכקייט דעסיעניגען, דער מיט דער וואפפע בעססער אומצוגעהען וויים, אבהענגיג געמאכט ווערדען. — ביי דעם דועללע זיעגט ניכט דער גערעכטע, זאָנדערן נור דעריעניגע, דער בעססער שיעסען קאנן. ווער פיר איינע ווירקליכע בעליידיגונג זיך גענוגטהואונג פערשאפפען קאנן, דער ווענדע זיך אן דען ריכטער. וואָללע אבער ניכט זעלבסט ריכטער זיין! מאן בעריפט זיך אויף דיא געזעללשאפטליכע אויפפאססונג, וועלכע דאס דועלל אלס ריטטערליכע גענוגטהואונג בעטראכטעט. אבער געראדע דער רייכסטאגס-דעפוטירטע, דער פאָלקס-פערטרעטער, מוס מיט גוטעם ביישפיעלע פאָראנגעהען, מוס דען מוטה האבען צו זאגען: „דיא געזעללשאפט, וועלכע פאָן דער דועלל-וואוטה ערגריפפען איזט, איזט טאָלל, אונד איך מוס ניכט מיט אינס נאררענהויז געהען!" אין דיעזער בעציעהונג מאָגע מאן ענגלאנד צום מוסטער נעהמען; דאָרט ווירד דאס דועלל אויך געזעללשאפטליך פערדאממט. איך שטיממע דאהער פיר דיא אויסליעפערונג דער דועללאנטען."

דער דעפוטירטע עמעריך איוואנקא זאגטע: „נאך דען בעגריפפען אונזערער געזעללשאפט קאנן זיך דער בעליידיגטע אין פיעלען פאללען נור דורך דאס דועלל גענוגטהואונג פערשאפפען. טראָטצדעם דאס דועלל געזעטצליך פערבאָטען איזט; איך בין דאהער געגען דיא אויסליעפערונג!"

דער דעפוטירטע גאבריעל באראָש זאגטע: „געגען דיא וואָרטע דעס הערען איוואנקא מוס איך פראָטעסטירען; איך מוס דאגעגען פראָטעסטירען, דאס יעמאנד אים אונגארישען רייכסטאגע איינע טהאטזאכע פיר צולעססיג האלט, וועלכע אלס איינע טהאָרהייט דער געזעללשאפט בעקאננט איזט. דיא געזעללשאפט מוס פאָן דער דועלל-וואוטה קורירט ווערדען, פאָן דעם לייכטזינן, מיט דעם ניכט נור דיא עהרע, זאָנדערן אויך דאס לעבען אויפס שפיעל געזעטצט ווירד. מאן זאגט, דאס דועלל ענטוויקעלע דען ריטטערליכען גייסט. לעכערליך! דאס דועלל איזט נור דאצו דא, אום פיעלע אבצושרעקען, זעלבסט פאָן איינער אייסערונג דער וואהרהייט. אונזער געזעטץ פערביעטעט דאס דועלל. ווירד דיעזעס געזעטץ דורך ווען איממער, אוס וועלכער אורזאכע איממער, פערלעטצט, זאָ פאָלגט דיא בעשטראפונג אים זינגע דעס פאָן אונס געשאפפענען געזעטצעס. ווענן דאס דועלל אונערלעססליך איזט, זאָ מאָגען עס דיא בעטרעפפענדען אויסקעמפפען, אבער מיט דעם בעוואוסטזיין, דאס דיא געזעטצליכע שטראפע פאָלגען מוס. ווענן זיך יעמאנד שלאָגט, זאָ שלאגע ער זיך אין דעם בעוואוסטזיין, דאס ער איינגעשפערט ווירד! דער דעפוטירטע, דער דאס געזעטץ פערלעטצט אונד דועללירט, דארף פאָם רייכסטאגע ניכט געשיטצט, זאָנדערן מיט דעם געריכטע אויסגעליעפערט ווערדען."

נון ערהאָב זיך דער דעפוטירטע אָטטאָ הערמאנן אונד זאגטע: „ווענן איך נאך יענעם דועלל דיא דעפוטירטען וואהרמאנן אונד אישטאָצי ניכט לעבענדיג געזעהען העטטע, זאָנדערן איינער פאָן ביידען דאביי ערשאָססען וואָרדען אונד עס אלס ערנסטע זאכע פאר דאס הויז געלאנגט ווערע — זאָ העטטע איך היער איבער דאס דועלל אים אללגעמיינען איינע פאָרלעזונג געהאלטען. דא איך אבער ביידע דועללאנטען אונד סעקונדאנטען אם לעבען זעהע, זאָ וויל איך דיעזע אנגעלעגענהייט פאָן אנדערעם געזיכטספונקטע בעטראכטען. איך וויל ניכט זאגען, דאס וואהרמאנן אונד אישטאָצי איין דועלל בלאָס „צום שפאס" אונטערנאָממען האבען. ניין, דיעזע ביידען הערען שטעללטען זיך איינאנדער גאנץ ערנסט געגענאיבער, אום זיך געגענזייטיג צו ערשיעסען. דאָך וויססען איינינע פאָן אונס, דאס געוויססע, ביי דען דועללען הייפיג געברויכטע וואפפען עקסיסטירען, דיא זאָ שלעכט זינד, דאס זיא נאָך ניעמאלס איינען שאדען אנגעריכטעט. (היער ענטשטאנד אים רייכסטאגע איין אונגעמיין גראָסעס געלעכטער.) לאכען זיא ניכט, מיינע הערען! טראָטצדעם איך גלויבע, דאס דיעזע פיסטאָלען מיט עהרליכען קוגעלן געלאדען וואָרען, זינד ביידע דענזעלבען גערארע דיעיעניגען אם וועניגסטען דער געפאהר אויסגעזעטצט, דיא געגען איינאנדער שיעסען וואָללען. אלס דער בעריהמטע גריעכישע געלעהרטע דיאָגענעס איינען שלעכטען שיטצען געזעהען, וויא ער נאך דעם צענטרום שיעסען וואָללטע אונד דאסזעלבע איממער פערפעהלטע, דא שטעללטע זיך דיעזער דיאָגענעס אינס צענטרום אונד זאגטע: „היער בין איך אם זיכערסטען, דענן היעהער ווירד דער שיטצע געוויס ניכט טרעפפען!" — ביי איינעם זאָלכען דועלל זינד אלזאָ געראדע דיא דועללאנטען אם זיכערסטען, דאס זיא ניכט געטראָפפען ווערדען! מעננער, וועלכע דיעזע דועלל-פיסטאָלען קעננען, זאגען מיר: „דער בעסטע שיטצע איזט ניכט אים שטאנדע, יעמאנדען מיט דענזעלבען אויך נור אויף 10 שריטטע וייט צו טרעפפען." דא עס זיך אלזאָ ביי דיעזעם דועלל נור אום איינע „שפאססיגע קאָמאָדיע" האנדעלטע, מיט דערען הילפע דיא געמיטהער בערוהיגט ווערדען זאָללטען, זאָ בעאנטראגע איך, פאָן דיעזער קאָמאָדיע ניכט מעהר צו שפרעכען!"

דער דעפוטירטע יוליאוס האָרוואטה זאגטע: „אן דיעזער דועלל-וואוטה זינד נור דיא צייטונגען שולד. דיא מאכען גלייך אויס איינעם זאָלכען דועלל איין גראָסעס וועזען, זאָ דאס עס אלסבאלד וויא איינע כאָלערא אנשטעקענד ווירד!"

גראף לאדיסלויס טשאקי זאגטע: „איך האלטע דאס דועלל פיר איין נאָטהווענדיגעס איבעל; דאָך איזט עס איממערהין איינע געזעטצעס-פערלעטצונג, צו וועלכער איך אין דעפוטירטער קיין פריווילעגיאום האבען דארף. איך שטיממע דאהער פיר דיא אויסליעפערונג."

עס קאם נון צור אבשטיממונג, אונד דיא מאיאָריטעט שטיממטע דאפיר, דאס וואהרמאנן אונד אישטאָצי דעם געריכטע אויסגעליעפערט ווערדען.

היערויף פאָלגטע דיא פערהאנדלונג איבער דיא איינצעלנען סיממען דער שטאאטס-אויסגאבען. אלס נון דיא מיניסטער-געהאלטע צור שפראכע קאמען אונד אויסגעוויעזען ווארדע, דאס דער מיניסטער-פרעזידענט יעהרליך 32 טויזענד גולדען געהאלט בעקאָממט, דא ערהאָב זיך אלעקסאנדער טשאָנאדי אונד זאגטע: „עבענזאָ וויא איך ביים האָף-האלטע דעם קאָניגס איממער דאס וואָרט ערגרייפע, דאמיט פאָן דען פיעלען קאָסטען דעם האָף-האלטעס איינע מיללאָן צו גונסטען דעם פאָלקעס אבגעהאנדעלט ווערדע, זאָ מוס איך אויך ביים געהאלטע דעם מיניסטער-פרעזידענטען איינווענדונגען ערהעבען. דיעזער מיניסטער-פרעזידענט בעציעהט פאָם שטאאטע 32 טויזענד גולדען יעהרליך, נעמליך 20000 גולדען געהאלט אונד 12000 גולדען צולאגע אונד נאך אויסערדעם פרייע וואָהנונג. אום גאָטטעס ווילען, 32 טויזענד גולדען יעהרליך פיר איינען מענשען, פיר איינען בעאמטען אונד נאָך דאצו פיר איינען קאָלאָמאן טיסאָ! (היער ענטשטאנד איין זעהר גראָסעס געלעכטער.) לאכען זיא ניכט, מיינע הערען! ווענן מאן זאָ בעדענקט, דאס טויזענדע בירגער יעהרליך אויסוואנדערן, דאס דיא שטייער-עקסעקוטאָרען געצוואונגען זינד, דעם ארמען פאָלקע זיינע לעטצטע האבע צו פפענדען, דאנן איזט עס איין שטרעפליכער לייכטזינן, דעם מיניסטער-פרעזידענטען 32,000 גולדען צו בעצאהלען! דיא אנדערען מיניסטער קאָננען זיך מיט 12,000 גולדען יעהרליכען געהאלטעס בעגניגען — אונד דער מיניסטער-פרעזידענט מוס 32,000 גולדען האבען! איבערהויפט ווייס איך ניכט, וואָצו דער מיניסטער-פרעזידענט 12,000 גולדען אלס צולאגע ערהאלט! וואָהל פעראנשטאלטעט ער פיעלע מאהל-

מאַנן געאַכטעט. פֿאָן דען וואַארען אויף דעם וואַגען פֿעהלטע ניכטס, דאַגעגען וואורדע דעם ערמאָר-דעטען זיינע באַארשאַפֿט, דיא אונגעפֿעהר 100 גול-דען בעטרוג, גערויבט. עס האַנדעלט זיך היעביי אַלזאָ אום איינען רויב-מאָרד. מאַן האַט אַן דעם אָרטע, וואָ דער מאָרד פֿעראיבט וואורדע, דיא בלוטיגע האַקע געפֿונדען, מיטטעלס וועלכער דעם אונגליקליכען דער קאָפּף צערשמעטטערט וואורדע. אויך איין בלוטיגער שטאָק וואורדע אַן דיעזעם אָרטע פֿאָרגעפֿונדען. מאַן האָפֿפֿט, דאַס דיעזע מאָרד-ווערקצייגע אויף דיא שפּור דער מאָרדער פֿיהרען ווערדען!

* (ציפֿאַלל אָדער אַבזיכט?) דיע-זער טאַגע איזט אין דעם אונווייט פֿאָן דער הויפּט-שטאַדט געלעגענען אָרטע אַלבערט-פֿאַלוואַ איין יידישער הויזירער ערשאָססען וואָרדען, אָהנע דאַס מאַן דאַריבער אים קלאַרען וועהרע, אָב היעביי בלאָס איין ציפֿאַלל אָדער איינע אַבזיכט אים שפּיע-לע זייא. עס ווירד נעמליך אויס אַלבערט-פֿאַלוואָ פֿאָלגענדעס בעריכטעט: „פֿאָריגען דאָננערסטאַג שטאַנד דער טישלער-געזעללע יאָהאַנן מאַיער אַן דער טהיר זיינער ווערקשטעטטע. ער היעלט אין דער האַנד איין אַלטעס געוועהר, דאַס ער פֿאָן אַללען זייטען בעטראַכטעטע. דאַנן צאָג ער דען האַהן אויף אונד ליעס איהן אַבשנעללען. אין דעמ-זעלבען אויגענבליקע ערטאָנטע אַבער איין מאַרק-ערשיטטערנדעס געשרייא. דער יידישע הויזירער שוואַרץ טראַט נעמליך עבען אין דעם אויגענבליקע, אַלס דאַס געוועהר לאָזגינג, אין דאַס טהאָר דעם האָפֿעס, דיא קוגעל דראַנג איהם דורך דאַס הערץ, וואָרויף ער צוזאַממענשטירצטע אונד נאַך וועניגען מינוטען דען גייסט אויפֿגאַב. דער טישלער-געזעללע ליעף זאָגלייך זעלבסט צום ריכטער, אום פֿאָן דעם פֿאָרפֿאַללע דיא אַנצייגע צו ערשטאַטטען. ער וואורדע דעם שטוהלריכטער איבערגעבען. עס איזט זעלבסטפֿערשטענדליך, דאַס מאַיער בעהויפּטעט, ער האַבע ניכט געוואוסט, דאַסס דאַס גע-וועהר געלאַדען זייא. דא ער דאַסזעלבע זאָגט ניכט אַבגעדריקט האַבען ווירדע. עבענזאָוועניג האַבע ער איינע אַהנונג דאַפֿאָן געהאַבט, דאַס שוואַרץ עבען אין יענעם אויגענבליקע אין דאַס טהאָר דעם האָ-פֿעס טרעטע. — נון, דאַס געריכט ווירד עס שאָן הערויסברינגען, אָב שוואַרץ נור דורך ציפֿאַלל אָדער דורך פֿערברעכערישע אַבזיכט אום דאַס לעבען גע-קאָממען!

פֿערלאָזונג

דער 1864-ער לאָזע.

ביא דער אַם 1. דעצעמבער פֿאָרגענאָממע-נען ציעהונג וואורדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען: 398 595 828 917 1097 1327 1575 1703 1788 1833 1972 2521 3111 אונד 3462. פֿאָן דיעזען פֿיעל דער הויפּט-טרעפֿפֿער מיט 200000 גולדען אויף ס׳ 3111 נומ׳ 29; דער 2-טע טרעפֿפֿער מיט 20000 גולד׳ אויף ס׳ 1972 נ׳ 10; דער 3-טע טרעפֿפֿער מיט 15500 גולדען אויף ס׳ 3111 נ׳ 68 — אונד דער 4-טע מיט 10000 גולדען אויף ס׳ 1703 נומ׳ 72; — פֿערנער געווינען: יע 5000 גולדען ס׳ 828 נ׳ 78 אונד ס׳ 1097 נ׳ 86; — יע 2000 גולדען ס׳ 398 נ׳ 75, ס׳ 595 נ׳ 99, ס׳ 3711 נ׳ 96; יע 1000 גולדען ס׳ 828 נ׳ 48, ס׳ 1097 נ׳ 23, ס׳ 1327 נ׳ 70, ס׳ 1703 נ׳ 66 89, ס׳ 3111 נ׳ 32; — יע 500 גולדען ס׳ 398 נ׳ 95, ס׳ 595 נ׳ 73, ס׳ 917 נ׳ 64, ס׳ 1097 נ׳ 34, ס׳ 1327 נ׳ 2, ס׳ 1788 נ׳ 17, ס׳ 1972 נ׳ 7 86, ס׳ 2521 נ׳ 10 31 50, ס׳ 3111 נ׳ 40, ס׳ 3462 נ׳ 3 20 42; יע 400 גולד׳ ס׳ 398 נ׳ 54, ס׳ 595 נ׳ 46 58 83, ס׳ 828 נ׳ 34, ס׳ 917 נ׳ 50 74 75, ס׳ 1097 נ׳ 70 85, ס׳ 1327 נ׳ 43, ס׳ 1703 נ׳ 7 27, ס׳ 1788 נ׳ 83, ס׳ 1833 נ׳ 42 68, ס׳ 1972 נ׳ 19 89, ס׳ 2521 נ׳ 30 אונד ס׳ 3111 נ׳ 28.

אויף אַללע איבריגען פֿערלאָזטען סעריען פֿיעל דער געריגסטע געווינן פֿאָן יע 200 גולד.

2) דער וויגדישגרעצ-לאָזע.

ביא דער אַם 1. דעצעמבער 1882 פֿאָרגענאָמ-מענען ציעהונג פֿיעל דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 20000 גולדען אויף נומ׳ 93395 — אונד דער צווייטע טרעפֿפֿער מיט 2000 גולדען אויף נומ׳ 50891; — פֿערנער געווינגען: יע 1000 גולדען נ׳ 40500 אונד נ׳ 61505; יע 500 גולדען נ׳ 24648 אונד נ׳ 50321; יע 100 גולדען געוואַננען נ׳ 7053 7244 38324 53020 60585 61084 67724 79044 אונד נ׳ 93814; יע 50 גול-דען נ׳ 11701 13627 19494 19894 23173 25759 33704 47100 49437 60707 63480 אונד נ׳ 76792; יע 45 גולדען נ׳ 10280 13591 18761 29583 40928 40934 42531 43941 54635 58948 90747 אונד נ׳ 92855.

געשעפֿטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

קאָרן 6.90 - 7.20 גולד.

גערסטע פֿוטטער-וואַארע 5.80—6.40 גול. מאַלצ-וואַארע 6.75—7.50 גולד.

קוקורוץ (נייער) 5.60 - 5,75 גולד.

האַפֿער 5.60—5.80 גולד.

רעפּס, קְאָהל פֿער אויגוסט-סעפּטעמבער 1883 13—13.25 גולדען.

מעהל-פּרייזע (פּער 100 קילאָגראַמם זאַממט זאַק, פֿרייא אַב פּעסט:) נ׳ 0: 19 גולד. 80 קר׳. נומ׳ 1: 19 גול. 0) קר׳, נ׳ 2: 18 גול. 70 קר׳, נ׳ 3: 18 גול. 10קר נ׳ 4: 17 גול. 60קר׳, נ׳ 5: 16 גול. 60 קר׳, נ׳ 6: 15 גול 50 קר׳, נ׳ 7: 14 גולד. 50 קר׳, נ׳ 8: 12 גול. 50 קר׳, נ׳ 8½ 10 גולד. — קר׳, פֿיינע קלייע 3 גול. 80 קר׳, גראָבע קלייען 4 גולד. — קר.

הילזענפֿריכטע: ערבסען אונגאַרישע 10—11½ גול. לינזען 11—13. גול. ראָהע הירזע 6.60. הירזע בריין 11.50, גראָסע ווייסע באָהנען 9.25—9.60 גול., צוועטשגעל 11—11.50 גול. לייגזאַמען 12.50 גול. האַנפֿזאַמען 9.50גול., — מאָהאַר— גול. קיממעל 26—28. גול. וויקען 6.50 גול.— מאָהן גרויער — 26׳ — 27׳ גול. בלויער 29 — 30 גול.

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קלייגען 32—32.50 גול.— אַלטע-מעטהאָדע 33.75 — 34. גולד. פּער 10000 ליטער פּערצענט. —

שילוואָוויץ פּער העקטאָליטער 35 — 38 גולד. אַלטער סירמיער 60—75 גולד. יע נאָך קוואַליטעט.—

צוועטשקען. באָסנישע 23.20—25.50 גולדען, סערבישע 21.90—23.40 גולד.

צוועטשקענמוס (לעקוואַר) באַנאַטער 22.50—24. גולד.

האָניג: געלייטערטער 37—38. גולד.

ניססע 27—28.50 גולד.

פּאַפּריקאַ פּרעפּאַרירטע פּרימאַ 45 גולד.

קלעזאַמען 44—46 גולדען.

ווינשטיין 58—66 גול. יע נאָך קוואַליטעט.

קנאָפּפּערן 16,50—16.50 גולד.

ריבאָל ראָפּסעלט - ראַפֿפֿינירטעס —.39 גולד. פּער 100 קילאָגראַממס.

רעפּס-קוכען 6,20 גול.

אונשליטט (חלב) 51—52. גולד.

פּעטראָלעאום 24.25—25.50 גולד.

שאַפֿ-פֿעללע אין פֿאָריגער וואָכע וואורדען 15000 שטיק פֿערשיעדענע גאַטטונגען פֿערקויפֿט. אונד צוואַר דייטשוואָללינע 2.60—3.20 גול. פּער פּאַאר. — סערבישע 135—145 גולד. באַטשקער אונד באַנאַטער 140—150 גולד טירקישע אונד מאַצעדאָנישע 42—43גולד. קראָאַטישע אונד באָסנישע 43—44 גולדען. פּער 56 קילאָ. — (אַללער פּער 2 פּערצענט.)

לאַממ-פֿעללע: מעצעדאָנישע צו —.88 גולד׳ (פּער 102 שטיק.)

גייס-פֿעללע 192 גולד. (פּער 100 שטיק.

קיטצ-פֿעללע 115—120 גול. פּער 102 שטיק.

הייטע, ווער נאַטירען: פּער 100 ק׳ אונגאַרישע קוה-הייטע105—108גול. אָכסענהייטע טראָקענע 106—110גול. ראָסהייטע —.10—11,50 גול. קאַלב-פֿעללע אָהנע קאָפּפֿע 210—218, מיט קאָפּפֿען 195—200 גול. פּער 100 קילאָ.

לעדער געשעפֿט. פֿפֿונד-הייטע 25—28-קילאָ 166—168 גולד. איינמאַל פֿריזעטצטע טערצען פֿאָן 10—14קילאָ 166—172 גולד., צווייטאַל פֿריזעטצטע טערצען 15—18 קילאָ׳ 162—164 גולד. דרייטאַל פֿריזעטצטע טערצען 13—22 קילאָ 164—166 גולד.

קאַלבלעדער, ברוינע 9—12-קילאָ 450—465 גולדען. געגערבטע 6—9-קילאָ 360—375 גולדען פּער 100 קילאָ.

שאַפֿוואָללע. אין פֿאָריגער וואָכע וואַר דאַס געשעפֿט זעהר שוואַך. עס וואורדען בלאָס איינינע מעטער-צענטנער קאַמם-וואָללע צו 83—86 גולד. פּער 56 קילאָ פֿערקויפֿט. —

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 2. דעצעמבער 1882.

טעמעשוואַר	35	65	79	56	12
וויען	78	56	21	18	84
גראַץ	4	36	53	31	37

פֿעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאיר בר״י רייז.

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאַבעללע.

פֿריכטע ווייצען	קוואַליטעט פר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראַמם
נאָרד-אונגאַרישער	75	. .
"	76	. .
"	77	. .
"	78	8.80 – 8.90
"	79	8.95 – 9.—
"	80	9.05 – 9.10
"	81	9.15 – 9.20
פּעסטער-באָדען (נייא)	75	. .
"	76	. .
"	77	. .
"	78	9.35 – 9.50
"	79	9.55 – 9.65
"	80	9.70 – 9.75
"	81	9.80 – 9.85
טהייס	75	. .
"	76	. .
"	77	. .
"	78	9.35 – 9.50
"	79	9.55 – 9.65
"	80	9.70 – 9.75
"	81	9.80 – 9.85
ווייסענבורגער	76	. .
"	77	. .
"	78	9.35 – 9.50
"	79	9.55 – 9.65
"	80	9.70 – 9.75
"	81	9.80 – 9.85

פֿריכטע	קוואַליטעט פר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראַמם
קאָרן	70 —	7.30 – 7.—
גערסטע מאַלץ	62	—.— —.—
גערסטע פֿוטטער	62	6.65 – 6.40
האַפֿער	40	6.10 – 6.50
קוקורוץ באַנאַטער	75	5.90 – 5.85
אנדערער	73	5.80 – 5.75
הירזע	—	6.15 – 6.50

	פּער פֿריה-יאָהר	פּער 100 קילאָגראַמם
ווייצען	"	9.41
"	"	—.—
"	"	—.—
קוקורוץ	"	—.—
גערסטע	"	—.—
האַפֿער	"	6.38
"	"	—.—
רעפּס	"	—.—

באַללען-מעהל

נומער		פֿל.	קר.
נומער 0	דער באַללען צו 100 קילאָגראַמם פֿיר זאַק	19	40
" 1		19	—
" 2		18	70
" 3		18	10
" 4		17	60
" 5		16	60
" 6		15	50
" 7		14	50
" 8		12	50
" 8½		10	—
ספּיריטוס: גלאַטע מעטראָ׳, פֿירטראָקען		33	—
" נייע " קאַרטאָפֿעל		31	50

קורז-טאַבעללע פֿאָם 2 דעצעמבער

געלד-קורז

	פֿל.	קר.
ווילבער-אַשיאָ	100	—
דוקאַטען	5	64
עסטערייך-אונגאַרישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פֿראַנקס)	9	47
נאַפּאָלעאָנדאָר	9	47
רייכסמאַרק (דייטשע רייכסבאַנקנאָטען)	58	35
20 מאַרקשטיקע	11	67
פּאַפּיער-רובעל	1	17

לאָזע.

	פֿל.	קר.
1854-ער 4 פּערצענטיגע שטאַאַטס-לאָזע	118	—
1860-ער " גאַנצע	137	—
דעטטאָ " האַלבע	136	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	169	—
דעטטאָ " 50 "	168	—
קאַסאַ רעגולירונגס-לאָזע	40	—
טירקען-לאָזע	25	—
קרעדיט-לאָזע	174	—
קלאַרי-לאָזע צו 40 גולדען	38	—
ראָטהע-קרייץ-פֿאָן-פֿאָרם-לאָזע	108	—
אינסבורגער לאָזע	22	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	19	—
קראַקויער לאָזע " 20 "	20	—
אָפֿנער לאָזע " 40 "	40	—
פּאַלפֿפֿי לאָזע " 40 "	35	—
רודאָלפֿס-לאָזע " 10 "	18	—
סאַלם-לאָזע " 40 "	51	—
וואַלדשטיינער לאָזע " 20 "	24	—
סט.-געגנאָיס לאָזע " 40 "	46	—

לאָזע.

	פֿל.	קר.
באַזיליקום לאָזע צו 20 גולד׳	24	—
פּריאָריטעטס לאָזע " 100 "	127	—
דעטטאָ " 50 "	63	—
וואַלדשטיין-לאָזע " 20 "	27	—
ווינר פּערקערעט-לאָזע " 20 "	37	—
אונגאַרישע-פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד	117	—
טהייס-רעגאַל-לאָזע	108	50
וויענער-לאָזע	124	—

ווערטה-פּאַפּיערע

	פֿל.	קר.
אונגאַרישע גאָלדרענטע 6%	118	70
דעטטאָ צו 4 פּערצענט	85	40
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע	84	50
אונגאַרישע גרונדענטלאַסטונגען	98	25
טעמעשוואַר באַנאַטער	96	—
זיעבענבירגישע	98	—
גאַליציש	97	—
בוקאָווינאַ	98	—
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אַנלעהען	134	—
ווײַנצעהענט-אַבלעזונג-אַבליגאַציאָנען	97	50
פּפֿאַנדבריעפֿע דער אונגאַרישען באָדענ-קרעדיט צו 5 איינהאַלב פּערצענט	101	—
דער אונגאַרישען היפּאָטהעקען באַנק צו 5½ פּערצענט	102	75
דער אונגאַרישען אַללגעמיינען באָדענ-קרעדיט-אַנשטאַלט צו 5 איינהאַלב פּערצענט	98	50
דער עסקאָמפּטע	90	30
דער נאַציאָנאַלסאַפּאַ	100	—

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1882 — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

נען טאגען פאנד זיך דיא לייכע דעם קינדעס אין איינער שלוכט דעם נאהען וואלדעס. דיא ארצטע ערקלערטען, דאס קינד זייא איינפאך הונגערס געשטארבען. דיא מוטטער ערצעהלטע נון זעלבסט, דאס זיא דאס קינד אפטערס אין דען וואלד מיטגענאממען. דיעסמאל דירפטע דאס קינד אלליין אין דען וואלד געגאנגען זיין, אין איינע שלוכט געשטירצט אונד דארט דען הונגער-טאד געפונדען. — יעטצט ערסט וואגטע דער יודע אין דאס דאָרף צוריקצוקעהרען. פרייליך, דען ערליטטענען שאדען ווירד איהם ניעמאנד ערזעטצען. דיעזע סדר-נאכט דירפטע איהן דאראן ערריננערט האבען, דאס וויר וואהל אוים „מצרים" אויסגעצאגען, אבער ליידער איך יעטצט נאך אים „גלות" זינד!

*(דער סולטאן — האלב וואהנזיננינג.) דער „נייען פרייען פרעססע" ווירד אוים קאנסטאנטינאפעל פאם 4-טען דיעזעס טעלעגראפירט: דער סולטאן בעפינדעט זיך אין איינעם גייסטעס-צושטאנדע, וועלכער דעם וואהנזיננע גלייכקאממט. ער ליידעט פארציגליך אן פערפאלגונגס-וואהן אונד ערבליקט אין יעדעם מענשען זיינער אומגעבונג איינען פעררעטהער, מארדער אדער גיפטמישער. דיעזע אנפעללע ווערדען מיט יעדעם טאגע הייפיגער. יעדען אויגענבליק שיקט ער דיא לייטע, דיא איהן אומגעבען, וועג, אום ווידער אנדערע הערבייצורופען. ער זאגט עס אפפען: ער פירכטעט, עס ווערדע איהם זא ערגעהען, וויא דעם סולטאן אבדול אציז, דער בעקאננטליך מיט איינער שעערע ערמאָרדעט ווארדע. — דאס טירקישע רייך שטעהט איך זא אויף זעהר שוואכען פיסען. איין העפטיגער פאליטישער שטורם קאנן דאס גאנצע טירקישע רייך איבער דען הויפען ווערפען. נון איזט איך נאך דער סולטאן וואהנזיננינג. וואס לאסט זיך אבער אונטער דער רעגירונג איינעס זאלכען מאננעס ערציעלען? בעדענקט מאן אינדעס, פאן וועלכען שלעגען דיעזער יונגע סולטאן זייט דעם אנטריטטע זיינער רעגירונג היימגעזוכט ווארדע — דאנן איזט עס גאר קיין וואנדער, ווענן ער היעריבער דען פערשטאנד פערליערט. — צולעטצט קאמען נאך דיא ענגלענדער אונד פערניכטעטען דיא אבערהערשאפט דעם סולטאנס אין עגיפטען. דאס מאג דעם מאנגע אויף דעם שוואנקענדען טהראנע פאללענדס דען פערשטאנד געריבט האבען. (וויא איינע טעלעגראפישע נאכריכט מעלדעט, האט דער גייסטעס-קראנקע סולטאן אין איינער וואכע פיער מיניסטער דעם אויסערן ערנאננט אונד ווידער ענטלאססען, דאס איזט אללערדינגס שאן איין אונגעוואהנליכער „שגעון".)

*(איין פרעכער רויב-אנפאלל.) אוים ראאב ווירד בעריכטעט: דיעזער טאגע ווארדע היער איין פרעכער רויב-אנפאלל אויסגעפיהרט, דער אין דער גאנצען אומגעגענד פיעל אויפזעהען ערערגט. דער קויפמאנן אדאלף ווידמאנן בעוואהנט נעמליך אין דער פארשטאדט ראאב-סיגעטה איין הויז געמיינשאפטליך מיט זיינער אלטען מוטטער אונד איינער שוועסטער. הערר ווידמאנן פפלעגט יעדען פרייטאג נאכמיטטאג נאך וויען צור פריכט-בארזע צו פאהרען. נון ווארדע ער דיעסמאל פערשטענדיגט, דאס פרייטאג נאכטס בייא איהם איינע רויב-באנדע איינברעכען וואללע, אונד צוואר זייא דער פיהרער דיעזער רויב-באנדע קיין אנדערער אלס זיין איינענער קוטשער: הערר ווידמאנן ליעס ניעמאנדען מערקען, דאס ער עטוואס ערפאהרען האבע, נאהם פרייטאג נאכמיטטאג וויא געוואהנליך זיינען האנד-קאפפער אונד פוהר צור באהן היניוס, פאן וואו ער דען קוטשער נאטירליך ווידער היימשיקטע. עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס הערר ווידמאנן דיעסמאל ניכט נאך וויען רייזטע, זאנדערן אויף אומוועגען צור וואהנונג זיינער מוטטער זיך שליך, זא דאס דער קוטשער ניכטס דאפאן מערקטע, דאס ער ניכט נאך וויען געריזט. נון ליעס ער אין אללער שטיללע דען שטוהלריכטער פאן דעם בעאבזיכטיגטען רויב-פלאנע פערשטענדיגען. דיעזער שיקטע, עבענפאללס אין אללער שטיללע, אום יעדעם אויפזעהען צו פערמיידען, 6 פאנדורען צור וואהנונג דעם ווידמאנן. דרייא פערשטעקטען זיך אין איינעם צימטער דער וואהנונג, וועהרענד אנדערע דרייא אים האפע איינע זאלכע אויפשטעללונג נאהמען, דאס זיא פאן ניעמאנדעם געזעהען ווארדען. עס וואר 7 אוהר אבענדס, ווידמאנן האטטע זיך צו איינעם נאכבאר בעגעבען, דא ער ערסטענס דען איבערפאלל אין זאלך פריהער שטונדע ניכט פערמוטהעטע; צווייטענס גלויבטע ער יא זיין הויז אונטער דעם שוטצע פאן 6 פאנדורען פאללקאממען זיכער. אללײן קוים דאס דיא שטונדע 7 געשלאגען, אלס דרייא מעננער גאנץ אונבעמערקט פאן ריקווערטס אינס הויז איינדראנגען. אין דער קיכע פאנדען זיא דאס דיענסטמעדכען אונד דאס הויז-פרייליין, נעמליך דיא שוועסטער דעם העררן ווידמאנן. נון טראטען זיא אין דאס צימטער דער אלטען פרייא ווידמאנן, דיא זיא מיט מעססערן בעדראהטען, ווענן זיא איהנען ניכט דאס געלד אויסליעפערע. דיא גרייזע פרייא זאגטע: „יא, מיינע העררען, אבער דאס געלד בעפינדעט זיך דא גלייך אים צווייטען צימטער!" — אלס דיא רייבער זיך דיעזעם צימטער נעהערטען, וואָ איינענטליך דיא דרייא פאנדורען זיך פערשטעקט האטטען, דא שפראנגען דיעזע אוים איהרעם פערשטעקע הערפאר אונד פייערטען איהרע געוועהרע אויף דיא רייבער אב. איינער ווארדע וואהל פערוואונדעט, דאך געלאנג עס אללען דרייען צו ענטקאממען. עס געלאנג דער פאליציי אינדעס, איינען דיעזער רייבער צו ערווישען. האפפענטליך ווירד מאן פאן איהם אויך דיא נאמען זיינער מיטשולדיגען ערפאהרען!

*(פאסט-רויב אונד דאפפעלמארד.) אין דער נאכט פאם 2-טען אויף דען 3-טען דיעזעס פערשוואנד דער פאן שאראקשאר נאך דער הויפטשטאדט געהענדע פאסט-וואגען. אויסער דעם קוטשער בעפאנד זיך אויף דעם וואגען דער קליינריכטער פאן שאראקשאר, דער דעם קוטשער, דא אויף דעם וואגען פיעל געלד וואר, צור גראסערען זיכערהייט אלס בעגלייטער בייגעגעבען ווארד. אים ערסטען אויגענבליקע וואר מאן דער מיינונג, דאס עס זיך היעבייא אום איינע איינפאכע פעראונטרייאונג האנדלע, אינדעם דער קוטשער אונד דער קליינריכטער מיט דעם פאסט-וואגען אונד אללעס, וואס זיך אין דעמזעלבען בעפאנד, דורכגעגאנגען זיין דירפטען. אם 3-טען דיעזעס פאדערטע דער פאסט-מייסטער פאן שאראקשאר דען דארטיגען ריכטער אויף, איהם בייא דער אויפזוכונג דעם פערשוואונדענען פאסט-וואגענס בעהילפליך זיין צו וואללען. מעהרערע מעננער מאכטען זיך נון אויף דען וועג אונד גינגען נאך דער ריכטונג געגען דיא הויפטשטאדט. אין איינעם וועגגראבען פאנדען זיא אלסבאלד דיא לייכע דעם קוטשערס מיט איינער פפערדע-מאטראטצע אונד שנעע בעדעקט. איינינע שריטטע ווייטער פאנדען זיא אין דעמזעלבען גראבען דיא לייכע דעם שאראקשארער קליינריכטערס, דער מיט זיינעם איינענען פעלצע צוגעדעקט וואר. יעטצט האטטע מאן דיא געוויסהייט, דאס עס זיך היעבייא ניכט אום איינע פעראונטרייאונג, זאנדערן אום איינען דאפפעלמארד אונד פאסט-רויב האנדלע. נון מאכטען זיך דיא לייטע ווייטער אבווערטס פאן דער לאנדשטראסע אויף דען וועג אין דער ריכטונג צו דען וויינגערטען, אום דען פאסט-וואגען צו זוכען, דען זיא דענן איך, קוים 200 שריטטע פאן דען לייכען ענטפערנט, ריכטיג אויפפאנדען. ער וואר אומגעשטירצט, צערבראכען אונד צום טהיילע אויסגערויבט. דער פאסט-וואגען האטטע נעמליך דיעסמאל איינע רייכע געלדזענדונג צו בעפארדערן. נאהע אן 19000 גילדען ווארדען ווירקליך געראבט; דאגעגען בליעב איין פאק געלד פאן צירקא 37000 גיל' אונבעריהרט. עבענזא לאג איין זאק מיט 500 גילדען זילבערגעלד אם באדען נעבען דעם וואגען. עס שיינט, דאס נור צווייא רייבער בייא דיעזעם רויב בעטהייליגט וואָרען, וועסהאלב זיא אין אללער איילע נור דאס נאהמען, וואס זיך לייכט פארטטראגען ליעס. דער קוטשער אונד דער קליינריכטער האטטען וואונדען אם קאפפע. מאן פערמוטהעט, דאס דיא טהעטער בע-

---

זיס, דיא אבער באלד גליקליך פאָראיבערגעהען ווירד. פאר דיעזער ברויכט דיא באנק ניכט צו ערשרעקען."

„ניין, פאר זאלכען קריזען ערשריקט דיא באנק ניכט; דענן דיא קריזען פפלעגען געוואהנליך עטוואס אונגעזונדעס אויפצודעקען, זא דאס מאן דאנן דיא סאלידען אונטערנעהמונגען פאן דען שווינדלערישען לייכט אונטערשיידען קאנן. איך זעלבער ערטהיילטע דאהער דער באנק דען ראטה, דער קריזיס איהרען לויף צו לאססען, אונד איינינען דעם פאללען נאהע שטעהענדען געשעפטע ניכט אויפצוהעלפען.""

„דער ראטה איזט אללענפאללס גוט (זאגטע שלאָסבערגער צוסטימענד), אבער אין דיעזעם פאללע ווירדען דיא סאלידען הייזער פיללייכט ניכט אימטער שטרענג פאן דען אונסאלידען געשיעדען ווערדען קאננען. דיא באנק ווירד פיללייכט אויך מאנכעם סאלידען געשעפטע ניכט קרעדיטירען וואללען, אונד זאמיט ווירד אויך דער סאלידע דורך דען אונסאלידען צו ליידען האבען. — דאך צור זאכע! וואס שאפפט מיר דאס פערגניגען איהרעס בעזוכעס?"

„בעפאר איך היעהערגעקאממען (זאגטע דער אדוואקאט) בעזוכטע איך אויך אנדערע גראָסע געשעפטסהייזער. דיא באנקען וואללען נעמליך וויססען, וויא דיא זאכען שטעהען.""

„וויא מיינען זיא דאס?"

„נון, איך מיינע, ווענן מאן דיא אונסאלידען הייזער פאללען לאססען, דען סאלידען דאגעגען העלפען זאללטע, זא ווערע עס געוויס דאס בעסטע, דאס אללע הייזער דען באנקען איהרע „בילאנץ" מיטטהיילען!""

„איזט דיעס איך דיא אנזיכט דעם העררן היידעלבערגער?"

„יא, דיא באנק-דירעקציאן האט בעשלאָססען, דאס ביז מאן קיינע איבערזיכט איבער דיא געשעפטסלאגע איינינער גראָסערען הייזער האט, דיא באנק מיט איהרעם קרעדיטע איינהאלטען מיססע.""

„אלזא אויך פאן מ י ר ווירד דיא „בילאנץ" געפאָרדערט?"

„אויך פאן איהנען! מאן דארף דא עבען קיינע אויסנאהמע מאכען; דענן זאנסט ווירדען זיך מאנכע בעלייריגט פיהלען. ווענן אין איינער געזעללשאפט דער פערראטה אויפטויכט, דאס יעמאנד עטוואס אין דיא טאשע שטעקטע, זא מיססען זיך עבען אללע דורכזוכען לאססען. זיא ווערדען דאהער גיטיגסט ענטשולדיגען, ווענן איך זיא אום איהרע „בילאנץ" ביטטע!""

„מיט ערצוואונגענעם לעכעלן זאגטע שלאָסבערגער: „רעכט גערנע! רעכט גערנע! איך ווערדע נאך הייטע דורך מיינען בוכהאלטער איינען אויסצוג אוים דעם הויפטבוכע, נעמליך דיא „בילאנץ" איבער מיינע שולדען אונד מיין פערמאָגען, מאכען לאססען, דאמיט מאן זעהע, אום וויא פיעל האהער מיין פערמאָגען שטעהט אלס דיא סוממע מיינער שולדען! — אבער זיא ווערדען מיר יא נאך הייטע אבענדס דאס פערגניגען מאכען; וויר האבען הייטע אבענדס האהע געזעללשאפט; הערר וואָדיאנער אוים וויען ווירד מיין גאסט זיין."

„איך דאנקע (זאגטע דער אדוואקאט). וויא זיא וויססען, בין איך ניכט גערנע אין גראָסער געזעללשאפט; איבריגענס האבע איך אויך אבענדס פיעל צו טהון. דאך וויל איך גענען 5 אוהר נאכמיטטאג זעלבער קאממען, אום דיא „בילאנץ" אבצוהאָלען.""

דער אדוואָקאט נאהם זיינען הוט אונד עמפפאהל זיך. אלס איהן שלאָסבערגער הינויסבעגלייטעטע, זאה ער דראוסען זיינע טאכטער יולטשא מיט אויסגעווייטען אויגען.

„וואס איזט דיר מיין קינד?" זאגטע שלאָסבערגער.

„דיעזע קעקהייט! (זאגטע יולטשא שלוכצענד) דער באראָן האט יעטצט פאָרטוועהרענד מיט דיינעם שימפפע צו טהון, אונד אייסערטע זיך, דאס איהם איין זאלכער שימפפעל ליעבער איזט אלס אללע יודען!"

„אונד דעסהאלב ווייננסט דוא? דוא קעננסט דיעזע קאוואליערע ניכט, אונד וויסט ניכט, דאס איהנען איין שאָנעס פפערד איבער אללעס געהט. זא איין פפערד איזט איהנען ליעבער אלס זעלבסט איהרע איינענען עלטערן. דאך מאכע דיר ניכטס דאפאָן; עס איזט נור שפאס!"

„„ניין, פאטער! איך פיהלע מיך זא גרענצענלאָז אונגליקליך; איך וואָללטע, דער באראָן ווערע ניע אין אונזער הויז געקאממען.""

איך האבע דיר דיעזען באראָן ניכט אן דען האלז געבונדען! — דוא זעלבער ווארסט עס, דיא דא זאגטע: „„פאטער! איינע שלאָסבערגערישע טאָכטער קאנן יא אונטער דען יודען קיינען איהר עבענבירטיגען מאנן פינדען! וועז זאלל איך הייראטען? עטווא דען זאָהן דעם איציק שלעזינגער?"" — זאָ שפראכסט דוא, אונד דאנן פאנדעסט דוא געפאללען אן דיעזעם יונגען באראָן — אונד אלס צערטליכער פאטער ליעס איך דיך בייא דיעזער פרייען וואהל. — אבער יעטצט איזט קיינע צייט צו זאלכען קלאגען; הייטע מיססט איהר אייך אללע צוזאממענגעהמען וויר ערווארטען הייטע האהע געסטע!"

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

צייטען פיר דיא הערדען דעפוטירטען. אבער ווענן
דאס ארמע פאָלק הונגערט, ברויכט מאן ניכט פאָן
זיינען שטייערן גראָסע מאהלצייטען צו מאכען!
איך בעאנטראגע דאהער, דאס מאן דיא צולאגע
דעם מיניסטער-פרעזידענטען אויף 4000 גולדען
העראבזעטצע! דאנן בלייבען איהם יא נאָך אימ-
מער 21,000 גולדען, אלזאָ דיא דאָפפעל-לאָהנונג
איינעם מיניסטערס! ווענן מאן דען קליינען בעאמ-
טען קוים צו לעבען גיבט, דא ווערע עס אונפער-
צייהליך, מיינען אנטראג ניכט אנצונעהמען!"
דיעזע רעדע טשאנאדי'ס האט עבענפאללס ניר
איינע גראָסע הייטערקייט הערפאָרגערופען, דענן
דיא מאיאָריטעט האט דעם מיניסטער-פרעזידענטען
נאטירליך דען ביזהעריגען געהאלט פאָן 32,000 גיל-
דען דאָך בעווילליגט.
זאָ ווייט דער רייכסטאגס-בעריכט. וואהרמאנן
אונד אישטאָצי ווערדען אלזאָ דעם געריכטע איסגע-
ליעפערט, אונד זיא ווערדען וועגען איהרעם דועל-
לירענס, אלס וועגען איינער געזעטצעס-פערלעטצונג,
בעשטראָפט ווערדען. אינדעססען מאָגען זיך זאָוואָהל
דיא פריינדע וואהרמאנן'ס אלס אויך דיא פריינדע
אישטאָצי'ס ניכט ערשרעקען. עס ווירד דענען ניכטס
געשעהען. וויר קעננען נאָך קיינען פאלל, דאס דועל-
לאנטען איינע שווערע שטראפע ערהאלטען העט-
טען. אינזערע לעזער ווערדען זיך נאָך אן דאס דועלל
צווישען וואגנער אונד פערצעל עראיננערן. וואָביא
פערצעל זאָגאר געטאָדטעט ווארדע. אונד דענגאָך
ווארדע וואגנער בעגנאדיגט. דאס געריכט מוס נור
אן אירגענד איינער פאָרם דעם געזעטצע גענוגע
לייסטען. אבער דיא שטראפע בלייבט יעדענפאללס
איינע לייכטע. אללענפאללס ווירד דעריעניגע איינע
הערטערע שטראפע ערהאלטען, דער דיא הערויס-
פאָדערונג צום דועלל פעראנלאסטע. אונד דער
וואר היער עבען נור אישטאָצי.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא געמעסיגטע אָפפאָזי-
ציאָן פיר דיא יודען.) אם 3-טען דיע-
זעס הילט דיא געמעסיגטע אָפפאָזיציאָן איינע
קאָנפערענץ אב, אין וועלכער דאס בעקאננטע טאָ-
פאָלצאער געזוך "וועגען בעזייטיגונג דער יודענ-
עמאנציפאציאָן" צור פערהאנדלונג געלאנגטע. עס
ווארדע בעשלאָססען, דאס דיעזעס געזוך צו פער-
ווערפען זייא, דא דאָך קיינע פארטייא, וועלכע פיר
פרייהייט איינשטעהט, אין געזוך בילליגען קאנן,
וועלכעס דאהין שטרעבט, איינער גראָסען אנצאהל
פאָן בירגערן דאס שטאאטס-בירגער-רעכט נור
וועגען איהרעס "רעליגיאָזען בעקענטניססעס" צו
ענטציעהען! — נון, וויר האבען ניכט דאראן
געצווייפעלט. דאס קיינע פארטייא אים רייכסטאגע
דיא עבענזאָ באָזווילליגע, אלס וואהנזיניגע טאָפאָל-
צאער פעטיציאָן אינטערשטיטצען ווירדע — אלליין
אין דער אבלעהנונג זייטענס דער געמעסיגטען
אָפפאָזיציאָן ליעגט צוגלייך איינע שארפע קריטיק
געגען דאס פאָרהאבען דער טאָפאָלצאער יודענ-
פיינדע. דיעזע האָבען נעמליך אין איהרער פעטי-
ציאָן הערפאָר, דאס זיא דורכאויס ניכט גרונדזעטצ-
ליך פיינדע דער יודען זייען; אלליין דא דיא יודען
ואיבעראל זינד, דא זיא אללען רייכטהום דער ביר-
גער, יא זעלבסט אללען גרונד אונד באָדען אן זיך
רייסען — זאָ מיססע מאן איהרע גלייכבערעכטיגונג
איינשרענקען, דאמיט זיא אין אונגארן נאמענטליך
קיינע ליעגענדען גיטער קויפען דירפען! — דיא גע-
מעסיגטע אָפפאָזיציאָן ערבליקטע יעדאָך אין אלל
דיעזען אנקלאגען בלאָס איינען פערלאָגענען שווינ-
דעל, אונד פאסטע דאהער דען בעשלוס, דיעזע פע-
טיציאָן צו פערווערפען, וויל ניעמאנד "וועגען זיינעס
רעליגיאָנס-בעקענטניססעס" אין זיינען בירגערלי-
כען רעכטען בעשרענקט ווערדען דירפע! — דאס
הייסט זאָפיעל: דיא הערדען אין טאָפאָלצא פער-
פאָלגען דיא יודען, וויא זעהר זיא דיעס אויך לייג-
נען מאָגען, איינפאך וועגען איהרער רעליגיאָן —
אונד זאָ עטוואס דארף דאָך ניעמאנד אים רייכס-
טאגע אינטערשטיטצען.

* (איין נייער שטאאטס-אנ-
וואלט) צור לייטונג דעם טיסאָ-עסלארער פראָ-
צעססעס איזט שאָן ערנאננט אין דער פערזאָן דעם
הערדן עדואַרד זייפערט, דער ביזהער שטעלל-
פערטרעטענדער שטאאטס-אנוואלט וואר. — מאן
מיססטע זיך מיט דיעזער ערנעננונג אים זאָ מעהר
בעאיילען, אלס יא שאָן אם 7-טען דיעזעס (מאָר-
גען) דיא איסגראבונג אונד נייערליכע אונטערזוכונג
דער טיסאָ-דאדאער לייכע פאָרגענאָממען ווירד,
וואָביא יעדאָך דיא מיטווירקונג איינעס שטאאטס-
אנוואלטעס אונענטבעהרליך איזט!

* (נייע יודענהעטצע.) איים טע-
מעשוואר ווירד פאָם 4-טען דיעזעס טעלעגראפירט:
עטווא צוואנציג יונגע בורשען דורכשטרייפטען געס-
טערן נאכט אין טשאקאָוואר (טעמעשוואר קאָמיטאט)
דיא גאססען מיט דעם רופע: "עליען אישטאָצי!
ניעדער מיט דען יודען!" אן פערשיעדענען עקען
דעם אָרטעס ווארדען יודענפיינדליכע פלאקאטע
איינגעפינדען. דיא פענסטער דעם יודישען קויפ-
מאננעס הערדן פירגעס ווארדען מיט שטיינען איינ-
געוואָרפען. דיא שאנדארמעריע-פאסטען האלטען
נונמעהר שטרענגע וואכע אין דען גאססען. אויך
דער וויצע-געשפאן האט אללעס ערפאָרדערליכע
פערפיגט, אים איינע ווייטערע שטאָרונג דער אָרד-
נונג הינטאנצוהאלטען.

* (דיא אָסט-קרימינאל-צייט-
טונג) בריגנט איינען פאָרפאלל אוים אונגאָרן,
דער אבגלייך שאָן עטוואס פעראלטעט, אויך הייטע
נאָך פאָן אינטערעססע איזט. דא מאן הערויס ער-
זיעהט, דאס לייזער דיא אנטי-סעמיטען אים גאנ-
צען לאנדע פערצווייגט זינד אונד איבעראלל ניר
געלעגענהייט זוכען, אום געגען דיא יודען צו העט-
צען. דער פאָרפאלל וואר פאָלגענדער: אין דעם
דאָרפע כווילאָן (טרענטשינער קאָמיטאט) פער-
שוואנד איינעם בויערנווייבע דאס קינד. עס געשאה
דיעס צופעלליג אם "ערב פסח". דאס יאממערן דער
מוטטער בראכטע דאס גאנצע דאָרף אין אויפרע-
גונג. דא זאגטע איין בויער: "מאָרגען בעגיננט דאס
פסח-פעסט; עס איזט ניכט אנדערס, דער יודע
האט דאס קינד אבגעשלאכטעט, אום דעססען בלוט
ביא דען פסח-קיכען (מצית) צו בענוטצען!" קוים
וואר דיעזעס וואָרט אויסגעשפראָכען, אלס איין
צווייטער בויער פערזיכערטע, ער האבע דאס קינד
פאָר דעם יודענהויזע געזעהען! — איינע שטונדע
שפעטער עריש'ען אויך איינע ציגיינערין, דיא "אים
דען קארטען" דיא ערמאָרדונג דעם קינדעם ווייז-
זאגטע אונד זאָגאר דען אָרט אנגאב, וואָ דיא לייכע
פערשאררט זיין מיססע. — דער יודע וואוסטע פאָן
אלל דעם ניכטס אונד זעטצטע זיך פראהליכען מי-
טהעס צום "סדר". עבען הילט ער ביים אויסטהיי-
לען דעם "מרור", אלס ער רעכט ביטטער איבער-
ראשט ווארדע. דיא דאָרפסבעוואָהנער דראנגען
נעמליך אין זיין צימער, מיסהאנדעלטען איהן אונד
דיא זיינינען אונד צערטרוממערטען אללעס, וואס זיא
פאָרפאנדען. דער אונשולדיגע יודע רעטטעטע זיך
זאממט פאמיליע, אינדעם ער פאסט נאקט נאָך דעם
אָרטע באאן זיך פליכטעטע, וואָ איינע גראָסערע
יודענגעמיינדע עקסיסטירט. עס איזט זעלבסט פער-
שטענדליך, דאס אין דער וואָהנונג דעם אונגליק-
ליכען יודען וועדער איינע קינדערלייכע, נאָך זאָנסט
פערדעכטיגעס פאָרגעפינדען ווארדע. אלליין דיא
איפרעגונג דויערטע אים דאָרפע טראָטצדעם געגען
דען יודען פאָרט. ענדליך זאגטע דער ריכטער:
"מיין קאָללעגע האט צופעלליג איינע געטויפטע
יודין צור פרייא, דיא איינע זעהר פערביטטערטע
יודענפיינדין איזט. דיעזע ווירד אונס וואָהל דאָך
זאגען, אָב דענן דיא יודען אם פסח-פעסטע ווירק-
ליך כריסטענ-בלוט בענאטהיגען!" — דיא געטויפטע
יודין ווארדע הערביגעהאָלט; דאָך דיעזע ערקלער-
טע פייערליך: "איך עמפפינדע וואָהל איינען גרענ-
צענלאָזען האס געגען דיא יודען. דאָך מוס איך דיא
וואהרהייט געשטעהען. דאס דיעזע בעשולדיגונג
איינע אונבעגרינדעטע איזט. דא איך אים הויזע מיי-
נער יודישען עלטערן זאָ עטוואס ניע געזעהען אונד
אויך היעפאָן ניכטס געהאָרט האבע!" — נאָך איינ-

פאָלליעטאָן.

דיא פאמיליע שלאָסבערגער.

(2-טע פאָרטזעטצונג.)

„הארען זיא, עמיל! (ריעף שלאָסבערגער) דיעזעס
לינקישע וועזען מיססען זיא אבלעגען. דאס שטעהט איי-
נעם קויפמאננע ניכט גוט. איין קויפמאנן מוס געוואנדט
אונד געשיקט זיין אונד ניכט אוים דער פאססונג קאָממען,
ווענן איינע דאמע פאָראיבערגעהט. — איך האבע דיעס שאָן
אָפטערס אן איהנען בעמערקט — אונד נון, וואס ניכטס נייעס
אים געשעפטע?"

„„וויר ווערדען אין איינינען טאגען איינינע בעדייי-
טענדע וועכסעל צו צאהלען האבען."" זאגטע עמיל.

„נון, עס איזט וואָהל דאָך דאפיר געזאָרגט, דאס
דיעזע וועכסעל אויך איינגעלאָזט ווערדען קאָננען. זיא הא-
בען וואָהל אן דיא באנק איינגערייכט!"

„„יא, דיא באנק האט פאָרלייפיג אונזערע וועכסעל
צוריקגעוויעזען.""

„וויא? דא מוס איין מיספערשטענדניס זיין. האבען
זיא מיט הערדן היידעלבערג געשפראָכען? איזט ער נאָך
צענזאָר דער באנק?"

„„יא, אבער ער אנטוואָרטעטע מיר דאסועלבע, וואס
דיא באנק געאנטוואָרטעט.""

„נון, וויר ווערדען אונס אויך אָהנע דען באנק-קרע-
דיט העלפען קאָננען. הייטע שפייזט ביא אונס הערר וואָ-
דיאנער אוים וויען—אונד ווענן מיר דא עטוואס געלינגט, זאָ
ווערדען וויר דיא היעזיגען באנקען אין פיר אללעמאל אין
רוהע לאססען."

„„אבער ביטטע, (זאגטע עמיל) עס איזט הייטע דער
15-טע: וויר האבען פיר דיא פיעלען ארבייטער אין דען
פאבריקען צאהל-טאג — אונד איך האבע קיין געלד אין
דער קאססא.""

„קיין געלד אין דער קאססא? איין זאָ ווייט פער-
צוויינטעס געשעפט, אונד אם צאהל-טאג קיין געלד אין
דער קאססא! וואס צום טייפעל איזט דאס פיר איינע אָרד-
נונג! זאָלל איך דענן איממער ווידער דאמיט אנפאנגען,
איהנען דיא ערסטען קויפמענגישען רעגעלן בייצובריגנען?
נאָטט! מאן קאנן זיך דאָך ניע פיר איינען האלבען טאג
פאָם געשעפטע ענטפערנען! איך האבע ניעמאנדען, אויף
דען איך מיך פערלאססען קאנן. מענש! וויא האבען זיא
דענן געווירטהשאפטעט."

„„יא, געסטערן האטטע איך אויף איינען וועכסעל
120 טויזענד גולדען צו צאהלען. איך האטטע מיך לייר
אויף דיא באנק פערלאססען, אונד דא דאָרט ניכטס צו בע-
קאָממען וואר, זאָ מוסטע איך אללעס, וואס איך אין דער
קאססא האטטע, הערגעבען."" זאגטע עמיל

„„וועד מאג מיך ביא דער באנק פערלייטדעט הא-
בען? (פראגטע שלאָסבערגער). יא, איך האב'ס? עס איזט
דער אָרטהאָדאָקסע אדוואָקאט דר' שעכטער!—דאָך זיעהע!
(ריעף שלאָסבערגער, אינדעם ער דורך דאס פענסטער הי-
נויס זאה) היער קאָממט דער אָרטהאָדאָקסע אדוואָקאט אין
האָכסט איינענער פערזאָן!"

שלאָסבערגער ווינקטע דעם עמיל, זיך צו ענטפער-
נען. אונד אלס נון דר' שעכטער צו שלאָסבערגער איינ-
טראט, דא עמפפינג איהן דיעזער מיט אויסעראָרדענטליכער
האָפליכקייט אונד צופאָרקאָממענהייט — אונד נאָך זיינער
בעגריסונג זאגטע ער: „איך האָרטע זאָגען, הערר דאָקטאָר!
דאס זיא מיינע פאבריקען בעזיכטיגנטען."

„„יא, איך וואר זאָ פרייא! (זאגטע דר' שעכטער מיט
גראָססער רוהע אונד געלאססענהייט.) איך האבע איהרע
גראָסארטיגען פאבריקען אונד מאשינעריען אנגעזעהען!""

„נון, וויא האבען זיא דיעזעלבען געפונדען? (אונד
אלס דער אדוואָקאט מיט דער אנטוואָרט צוריקהיעלט, וואס
פיר שלאָסבערגער זעהר פיינליך וואר, זאגטע דיעזער:)
וואללטען זיא ביא מיר איינינע ערפרישונגען נעהמען?"

„„איך דאנקע!"" זאגטע דער אדוואָקאט.

„פירכטען זיא ניכט; (זאגטע שלאָסבערגער) איך
וואללטע איהנען נור איינע לימאָנאדע אָדער עטוואס אָבסט
אנביעטען, וואס דאָך אללעס „כשר" איזט!"

„„איך ביטטע (זאגטע דער אדוואָקאט רוהיג), איך
בין היער אין וויכטיגען געשעפטס-אנגעלעגענהייטען; עס
זינד יעטצט שווערע צייטען פיר דען באנק-קרעדיט געקאָמ-
מען. דיא באנקען ציעהען איהר געלד צוריק אונד געטרויען
זיך ניכט מעהר, איהר געלד צו קרעדיטירען.""

„שלאָסבערגער ערבלאסטע וואָהל, דאָך זאגטע ער
מיט ערצוואונגענעם לעכעלן: „פיעללייכט עטווא, וויל אין
לעטצטערער צייט צוויא אָדער דרייא געשעפטסהייזער גע-
פאללען זינד?"

„„גלויבען זיא ניכט (זאגטע דער אדוואָקאט), דאס
דיעזע איינינען הייזער אויך אנדערע מיטרייסען ווערדען?""

„דאס גלויבע איך ניכט. דאס צייגט עבען, דאס
אונזערע באנק-אינשטיטוטע נאָך יונג זינד, דאס זיא גלייך
ביים שטורצע איינעס געשעפטסהויזעס אין פיעבער געראַ-
טהען. יעדענפאללס האבען וויר יעטצט איינע קליינע קרי-